

Den brancherettede indsats foreslås gennemført ved en udvidelse af Arbejdstilsynets aktiviteter baseret på gebyrer til dækning af Arbejdstilsynets omkostninger ved administration og tilsyn i forbindelse med den brancherettede tilsynsindsats.

Et gebyrbelagt tilsyn inden for arbejdsmiljømæssigt særligt belastede brancher har flere formål. For det første giver det Arbejdstilsynet mulighed for at intensivere indsatsen over for disse brancher og vedvarende fokusere på de virksomheder, der er særligt belastet af et dårligt arbejdsmiljø, således at arbejdsmiljøet bliver forbedret. For det andet får disse brancher et økonomisk incitament til at øge indsatsen og forbedre arbejdsmiljøet for ikke at forblive blandt de arbejdsmiljømæssigt særligt belastede brancher, der bliver omfattet af det gebyrbelagte tilsyn. For den enkelte virksomhed i de arbejdsmiljømæssigt belastede brancher er incitamentet særligt stort, da virksomheder, der bliver certificerede, og som efterfølgende skulle have været omfattet af det brancherettede tilsyn, bliver fritaget for dette (under forudsætning af certificerings- og tilskudsordningens vedtagelse). Endelig vil der være tale om, at Arbejdstilsynets tilsynsaktiviteter i de øvrige branchegrupper kan opretholdes, idet det brancherettede tilsyn økonomisk vil hvile i sig selv.

Udvælgelsen af de arbejdsmiljømæssigt særligt belastede brancher foretages af Arbejdstilsynet efter regler fastsat af arbejdsministeren. Udvælgelsen vil i 2001 ske efter følgende model:

1. Regeringens handlingsprogram Rent Arbejdsmiljø År 2005 fra 1996, som både arbejdsmarkedets parter og Folketinget har tilsluttet sig, prioriterer 7 forebyggelsesvisioner om konkrete problemer, der skal løses i arbejdsmiljøet. De syv visioner handler om at reducere eller helt undgå:
 - Dødsulykker som følge af arbejdsmiljøforhold
 - Arbejdsbetinget udsættelse for kræftfremkaldende kemiske stoffer og arbejdsbetingede hjerneskader på grund af udsættelse for organiske opløsningsmidler eller tungmetaller
 - Skader blandt børn og unge i forbindelse med arbejdet
 - Skader som følge af tunge løft og arbejdsbetingede lidelser som følge af ensidigt gentaget arbejde
 - Høreskader som følge af støjende arbejde
 - Helbredsskader på grund af psykosociale risikofaktorer i arbejdslivet
 - Sygdomme eller alvorlige gener på grund af dårligt indeklima på arbejdspladsen.
2. Arbejdstilsynet baserer sit arbejde med udgangspunkt i en opdeling af arbejdsmarkedet i 49 brancher.
3. Brancher belastet af særligt dårligt arbejdsmiljø udvælges inden for disse 49 brancher med tilhørende underbrancher på baggrund af oplysninger om arbejdsmiljømæssige påvirkninger og helbredsforhold inden for 6 af de ovennævnte visionsområder. Skader blandt børn og unge indgår ikke, idet visionen tager udgangspunkt i en aldersgruppe og ikke i et bestemt arbejdsmiljøproblem.
4. De oplysninger, der anvendes til at belyse omfanget af de nævnte arbejdsmiljøproblemer inden for brancher, baserer sig på følgende (datakilde i parentes):
 - Forekomst af arbejdsbetingede lidelser og formodede arbejdsbetingede lidelser (Arbejdsskaderegisteret),
 - Forekomst af ulykker (Arbejdsskaderegisteret),
 - Undersøgelse af lønmodtageres arbejdsmiljø og helbred (Arbejdsmiljøinstituttet og Socialforskningsinstituttet), og
 - Øvrigt relevant materiale.
5. På baggrund af de foreliggende datakilder, jf. pkt. 4, foretages for hver af de 6 visionsområder en inddeling af brancherne ud fra hvilke brancher, der er særligt belastet af det pågældende arbejdsmiljøproblem. Denne inddeling baseres på kriterier fastlagt ud fra den foreliggende viden om relevante helbredsmål og risikofaktorer for det enkelte arbejdsmiljøproblem/den enkelte vision.
6. De brancher, der udvælges til et gebyrbelagt tilsyn på dette grundlag, vil være brancher, som er særligt belastet inden for flest af de 6 visionsområder.
7. Belastede brancher udpeget på dette grundlag vil omfatte brancher med forholdsvis traditionelle arbejdsmiljøbelastninger. Med udgangspunkt i arbejdsministerens handlingsplan for forbedring af arbejdsmiljøet fra januar 1999, suppleres de belastede brancher udpeget på grundlag af modellen beskrevet i pkt. 1-6 derfor med brancher, der herudover er særligt belastede, når følgende kriterier inddrages:
 - Bredere helbredsmål (baseret på registerdata om dødelighed, hospitalsindlæggelser fordelt på nogle hoveddiagnosegrupper som fx lunge-sygdomme, mave-/tarmsygdomme, kredsløbs-sygdomme og data om selv vurderet hørened-